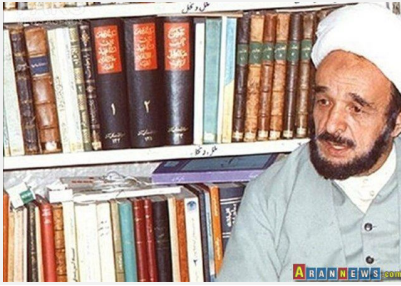

[Ilam Cfrinin vfatnn ildnm mnasibtil](#)

slam dnyasn filosofun hyatna bax

AranNews ‐ 1998-ci il 15 noyabrda slam dünyasn bnzrsiz filosof .v mütffkirlindn olan Ilam Mhmmdtqi Cfri Haqqn drgahna qovudu Ilam Cfri 1925-ci ild Tbriz hrind dünyaya göz açd. O müqddim drslrini v Quran anasndan öyrendi. Mktb yollananda onu birbaa 4-cü sinf qbul etdir. Mhmmdtqi çox heyrtli istedada malik idi. Tbrizin Etimad mktbind 4-cü sinfi ikinci, 5-ci sinfi is birinci rütb il bitirdi. Ailsinin kasb olmas sbbindn mktbi yarda buraxmal oldu v dolanq .üçün yol axtarmaa balad

Atas bu vziyytdn çox narahat idi. Ona gör d Mhmmdtqi v qardana mktb getmlrini tapraraq dedi: “Siz drs ardnca gedin. Allah ruzi ;yetirndir.&rdquo

Bundan sonra hr iki qarda elm ardnca getdir. Hmin dövrd ikinci dünya müharibsi gedirdi. Qardalar Tbrizin Talibiyy mdrsdn dini elmlri öyrynmy baladlar. Gündlik xrcrlr onlar shrlr oxumaa, .günortadan sonra is ilmy mcbur etmidi

1940-c ild 15 yan tamamlam Mhmmdtqi doulduu yeri trk edrk Tehrana getdi v Mrvi mdrssind böyük ustadlarn yannda Rsail v Mkasib kimi ali kitablardan drs almaa balad. Burada üç il müdrikrlin xarmanndan v mütffkirlin hövzsindn bilik ksb etdikdn sonra 1943-cü ild müqdds Qum hrin hicrt etdi. Daru-fa mdrssind thsilini davam .etdirn Mhmmdtqi ruhani libasn geyindi v xaric drslrin mul olmaa balad O daha sonra thsilini davam etdirmk üçün Ncf yolland. Ncf d thsil illri d çox çtin keçmsin baxmayaraq bütün bu çtinliklr dözürdü. Özü bu bard deyir: “Bzn hriyy alana kimi gündlik iki ya üç saat ilyirdim. ;Lakin o da çatmrd.&rdquo

Mhmmdtqi 23 yanda ikn ictimad drcsin nail olur. Bundan sonra 11 il Ncfi-rfd .qald, hövz drslrini mnimsdikdn sonra 1957 yaxud 1958-ci ild rana qaytd Ilam Cfri sasn, Aytullah Mhmmdriza Tonekaboni, Aytullah eyx Kazim irazi, Aytullah Seyid bdülhadi irazi, Aytullah Seyid bülqasim Xoyi, Aytullah eyx Mürtza Taliqani, Aytullah Seyid Mahmud ahrudi, Aytullah Seyid Camal Gülpayaqani, Aytullah Mirz Hüseyn Yzdi, Aytullah Seyid Mhmmdhadi Milani, Aytullah hidi v Aytullah Seyid Möhsin Hkimdn elm .ksb etmidir

Ilam Cfri fiqh, flsf, incsnt v estetika elmlrind ustad idi. O, yarm srlik elmi-tdqiqi faliyytind 100-dn çox kitab v mqal yazmdr. Onlardan bir neçsi :aadak kimidir

.Fiqh risalsi: thart, namaz, oruc v digr ibadtlrind söz açr

.slam v Qrb baxnda insan hüquqlar

.(mam Riza (

.Cbr v ixtiyar

.Mqallr toplusu

.nsan v dünya arasnda laq
 .Hyat ideal v ideal hyat
 .Devid Yumun flsfnin dörd mövzusunda nzriyysinin tnqidi
 .Rasselin bir sra nzriyyrlrinin aradrlmas
 llam Cfri &z dövrün dünya sviyysind tannm
 xsiyytlri, o c&mldn Bertran Rassel, Roje Qarodi, bd&ssalam,
 Rozental il 70 saatdan çox iclas keçirmi v elmi s&hbt
 .etmidir
 O ardcl illr Tbriz, Tehran, Qum v Ncfd islami v humanitar elmlr &nm
 vermidir. llam Cfrinin bilik ksb etmy drin bax v bu haqda çoxlu
 çalmalar, habel, Bertran Rassel v Uayt kimi Qrb v rq m&tffkirlri il
 laq saxlamas, fikir m&badillri v elmi danqlar onu yeni d&&ncli v
 .azad tfkk&rl& bir filosof kimi tantmd
 llam Mhmmdtqi Cfri uzun illr elm sahsind çaldqdan, elm v mriftin
 genilnmsin b&y&k xidmtlrindn sonra 1998-ci il 16 noyabrda haqq
 .diyara qovudu
 Ali Mqaml Rhbr onun vfat m&nasibtil verdiyi basal mktubunda buyurdu:
 “O b&y&k v sadiq alim ali thsilini tkmilldirdikdn sonra tdqiq v
 tlim sahsin qdm qoyduu 45 il boyunca dyrli srlr yaratd, flsf
 tfkk&r&n& b&t&n d&nyada geni sviyyd
 y&ksltdi. slam nqilabnn qlbsindn sonra da dini maarifçilikd onun
 konstruktiv ideyalar v islami msllr flsfi bax elm v mrift b&y&klrinin v
 tenlrini trfindn çox yax qarland. Bu uca mqaml alimin drin bilgilrl v yadda
 qalan drslrl dolu mnal çxlar m&asir d&vr&n elmi v fikri
 ;fziltlri hesab olunur.”